

SLOVENSKI NAROD.

zhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petiristopne vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 11. julija.

Brzjav nas je obvestil, da je Praški mestni zbor izvolil v deželni šolski svet bivšega ravnatelja, sedanjega posestnika Heinricha. Mož je jako izobražen, torej kaj pripraven za tako mesto. Dosedaj je tudi popolnoma neomadeževan, Nemec je pa tudi in sicer trd Nemec, ki niti besedice češke ne zna. A vender so se ga Nemci na vse kriplje branili, po svojih listih so pretili, da se ne udeleže deželne razstave, da zopet ostavijo deželni zbor, ako mestni zbor Heinricha pošlje v šolski svet. Čehom so očitali, da so prelomili dano besedo, da napak tolmarijo zakon in zlorabijo nemško zaupanje. Posebno nesramno je pa bilo, da so se celo nekatere nemške občine predrznile sklepati proteste proti nameravani izvolitvi tega moža, kakor da bi te občine imele mestni občini kaj zapovedovati. Omeniti pa tudi moramo, da so bili Čehi že pripravljeni, odstopiti od izvolitve Heinrichove. Volili bi bili nemškega učenjaka vseučiliškega profesorja Ludwiga, pa tudi ta mož ni prav ugajal članom Praške kazine, ki bi bila rada videli, da je v šolski svet voljen neki prusofil. Čehom torej ni družega kazalo, kakor izvoliti gosp. Heinricha, ker to vender ne gre, da bi Praška kazina določevala, koga naj češki mestni zbor voli v deželni šolski svet. Nemcem bi morda ugajalo, da bi župan Šolc ali dr. Rieger pred vsako tako izvolitvijo ponižno šel v Praško kazino vprašati, katerega kandidata Nemci želé. Staročehi so sicer prijenljivi, toda toliko ponižati se pa tudi ne morejo.

Da bomo prav razumeli sedanji hrup in da bomo vedeli, proti komu je pravo za pravo naperjen, moramo se ozreti nekaj let nazaj. Pred zadnjimi državnozbornimi volitvami se je na Češkem osnovala neka srednja stranka, katera je mislila s tem napraviti mir in spravo v deželi, da si je postavila za svoje geslo v prvi vrsti gospodarske koristi. K tej stranki pristopil je tudi ravnatelj Heinrich. Lahko je uganiti, da se misel, osnovati tako stranko, ni porodila v Heinrichovi glavi. Porodila se je v ministerskih pisarnah na Dunaji, kjer imajo posebno veliko veselje nad srednjimi strankami.

Ta stranka ni imela namena, gojiti le gospodarske koristi, temveč tudi utrjevati pravi avstrijski

duh. Ker se je po kazinskih prostorih v Pragi preveč šopiril pruski duh, kakor se šopiri še danes, nameravala je ta stranka osnovati v češki stolici avstrijsko kazino. To je seveda vznemirjalo prusofilске duhove po vseh nemških pokrajinah na Češkem. Predno je stranka dobro stopila na prizorišče, se je že proti njej zagnal strašen krik in hrup in konec je bil, da pri državnozbornih volitvah nova stranka ni imela uspehov in se je potem razrušila. To je bila usoda stranke, ki je imela namen oživiti avstrijsko čutje mej češkimi Nemci, napraviti spravo mej narodnostima v deželi, in katera se je porodila pod pokroviteljstvom grofa Taaffe samega.

Možje, ki so bili k njej pristopili, so potihnili, jedini ravnatelj Heinrich je ostal do danes zvest njenim načelom. V državnem zboru je marsikatero grenko povedal nemškim liberalcem, kazal se je pravega Avstrijca, ki ne odobrava škiljenja čez mejo in vé, da je blagor Avstrije zavisen od složnosti njenih narodov. Taka složnost se pa da le doseči, če se dá vsakemu narodu, kar mu gre in zatorej se Heinrich ni mogel ogreti za nemški državni jezik. Baš poslednje je krivo, da ga Nemci tako sovražijo, da ga nemški listi nazivljajo renegata.

Iz povedanega je razvidno, da je ves krik nemških listov naperjen ne proti Heinrichu, temveč proti sedanji vladi, katere načela je Heinrich dosedaj zastopal, proti češkemu narodu, kateremu je bil Heinrich pravičen, pa tudi proti Avstriji, ker je Heinrich zastopnik prave avstrijske misli in je vedno obsojal prusofilstvo. Nemci s svojim kričanjem kažejo, da hočejo le gospodovati, da jim ni za pravo spravo. Da je Nemcem na spravi resnica, bi z veseljem pozdravili izvolitev moža, ki se je že tako dolgo trudil za spravo mej Čehi in Nemci.

Čehi so bili dolžni, voliti Heinricha in to baš zaradi nemškega kričanja. Dolžni so bili nekoliko možu samemu, ki jim je bil pravičen, še bolj pa zaradi tega, da pokažejo, da Nemcem ne puste, da bi z njimi gospodarili, kakor bi hoteli. Da so se Čehi sedaj udali, bi Nemci imeli še več poguma in takoj bi to in ono zahtevali. Izvolitev Heinricha je pa tudi avstrijska zmaga, ker mož, katerega bi bili Nemci radi urinili, je prusofil.

Da liberalcem nemškim, izvolitev Heinrichova

ne ugaja, je ob sebi umevno. Čuditi se pa moramo, da tudi nekateri oficijozni listi, mej njimi celo „Fremdenblatt“, pišejo proti izvolitvi Heinricha. Saj morajo vender vedeti, kaka načela zastopa Heinrich, da je on delal za spravo, ko še liberalni Nemci o spravi niti slišati neso hoteli. Morda se gospodje na Dunaji že tako boje nemških liberalcev, da si niti ne upajo zameriti se jim. Ali pa morda vladni za pravo spravo in hoče z uprizerjenim sporazumljenjem le Čeha bolj podvreči nemškemu uplivu. Poslednje se nam dozdeva skoro verjetno, ker grof Taaffe ne misli na spravo v pokrajinah, kjer bi koristila tudi Slovanom. Vlada bi morala le vesela biti, da se je volitev izvršila v tem zmislu, ker s tem je pokazal zastop zlate Prage, da se ne da strahovati prusofilom, temveč da visoko ceni baš pravo misel, katero je zastopal vedno Heinrich ne pa Praška kazina.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 11. julija.

Deželnozbornske volitve.

Na Dolenjem Avstrijskem bode letos volilna borba jako huda, kakor se kaže. Kandidate so postavile štiri stranke, seveda vsaka ne za vse okraje. „Narodna gospodarska zveza“, katero je osnoval poslanec Vergani, postavila je protisemitske kandidate. Po mestih bode hud volilni boj mej nemškimi liberalci in nemškimi nacionalcii. V dveh okrajih na Dunaji kandidujejo kristijanski socialisti. Liberalci se bojé, da bodo zgubili nekaj mandator. V solnograških mestih je voljenih 7 liberalcev, dva konservativca in Jurij Lienbacher. Liberalci zgubili so jeden mandat. Solnograška trgovska zbornica izvolila je dva liberalca.

Parlamentarčne zadeve.

Deželni zbor češki snide se dne 10. septembra in bode zboroval do dne 8. oktobra. Nadaljeval bode mej družim posvetovanje o spravi. Debate bodo najbrž zopet jako burne. Državni zbor snide se dne 18. oktobra in pojde dne 18. decembra na božične počitnice.

Vnanje države.

Avstrija in Bolgarija.

Dunajski in Budimpeštanski krogi si jako prizadevajo, da bi naši trgovini odprli novo pot v Bol-

LISTEK.

Kateri je pravi?

Češki spisal dr. Josip Štolba; preložil V. Benković.

Gospod Nicefor Zvonček sedel je v svoji sobi. Da je sedel ni nič čudnega. Bil je umirovljeni svetnik deželnega sodišča, in kot tak je imel tudi dosti prilike, do dobra priučiti se vedenju v tej lastnosti svoji.

Gospod svetnik je torej sedel ter čital pismo, kar tudi ni nič čudnega, ker je lahko pismo čitati, ako človek katero dobi.

Njemu nasproti slonela je v naslonjači gospa svetnikova, in tudi to ni nič čudnega, ako je človek debel ter ljubi priljeznost. A gospa svetnikova, pazno gledajoč v svojega ljubljenelega soproga, je molčala, — in to je jako čudno. Pet minut je že minilo, ker je gospod svetnik gledal v pismo, a gospa svetnikova še ni izpregovorila. Bilo je to nekaj v istini nenavadnega, in obseg lista moral je biti zelo važen, da gospod svetnik tega ni opazil. Celó kričavi kanarček, ki je svoji gospe tako rad in tako glasno pritrjeval, je umolknil ter resno krožil z glavico, kot da se je gospe zgodila kaka nesreča.

A zakaj je molčala gospa? Čakala je, in to je zopet jako čudno, da gospod svetnik sam prične, ker je vedno zelo rad pričenjal, naj že bo pri tem ali onem. Čakala je, a zaman, in zato jo je naposled minila potrpežljivost, kar zopet ni nič čudnega.

„Kaj pa piše?“ vprašala je konečno.

Kdo piše, to je vedela, ker je bil gospod svetnik, pogledavši naslov, veselo vskliknil: „Ah, od prijatelja Šrouba!“

Gospod svetnik nič ne odgovori.

„Kaj pa piše tisti tvoj prijatelj, te vprašam že drugič“, vpraša z ostrejšim glasom gospa svetnikova še jedenkrat.

A gospod svetnik tudi ta pot ni odgovoril, marveč se je zamislil ter zagodrujal: „Hm, iz tega bi utegnulo kaj biti“

To je bilo gospe svetnikovi malo preveč; že se je pričnala razvzemati, kar zopet ni nič čudnega, ter dejala:

„Zvonček, ne jezi me. To je jako žalostno, ako te mora žena, pravim ti, lastna žena opominjati, da bi jej prečital pismo, katero utegne biti važno.“

Kanarček neha krožiti z glavo ter prične gospe svetnikovi na vse grlo pomagati.

„No, no, iz tega bode nekaj“, pravi gospod svetnik sam zase, ne zmenec se niti za kanarčka, niti za svojo gospo.

„Ali, za Boga, iz česa pa?“ zazveni iz njenih ust s tako ostrim glasom, da se gospod svetnik slednjič vspametuje.

„Ti si tukaj, Leokadija? Dobro!“ zakliče veselo. „Čuj; kaj bi ti rekla na to, ako bi ti povedal, da se naša Julika morebiti kmalu omoži?“

Leokadija skoči kvišku, kakor bi jo bilo nekaj pičilo. A to tudi ni nič čudnega; kajti tudi menj skrbna mati nego gospa svetnikova bi bila to storila, zagnavši od sebe svoje šivanje, in to iznenađenje osupnilo bi bilo tudi vsako drugo materinsko srce.

„Kaj“, vzkliknila je, „naša Julika naj bi se omožila?! — In to stoji v tem pismu?“

Gospod svetnik se šegavo, dejal bi diplomatično nasmehne — iz tega je bilo spoznati, da je umirovljen c. kr. svetnik — ter odgovori z važnim glasom, v katerem se je javila njegova, že tolikokrat pokazana duševna nadmoč:

„To sicer ne stoji v pismu, a kdor ima tu-le“ — gospod svetnik pokaže na svoje čelo, kajti gospa svetnikova imela je čelo nenavadno nizko —

garijo. Ogerski trgovinski minister odpoval bode v kratkem v Bolgarijo, da bode na lici mesta proučaval tamošnje trgovinske odnose. Seveda minister ne pojde v Bolgarijo, da bi se poprej ne spoznael z vodstvom vnanjih zadev. To potovanje pa ne bode imelo le narodnogospodarskega pomena, temveč bode tudi politične važnosti.

Srbski kralj Milan.

Dne 20. t. m. bode shod srbskih radikalcev v Jagodini. Radikalni odbor bode shodu predložil resolucijo: Vlada se pozivlje, da v prihodnjem zasedanju predloži skupščini zakonski načrt, da bivši kralj Milan sme le jeden mesec na leto bivati v Srbiji. Radikalni krogi ne dvomijo, da bode shod tako resolucijo vsprejel. Tudi v skupščini ni pričakovati upora proti takemu zakonu, ker naprednjaki pri volitvah najbrž ne bodo dosegli posebnih uspehov. Ustavljati bi se pa utegnili morda regentstvo.

Rusija in Nemčija.

„St. Peterburgskija Vjedomosti“ priobčile so članek o ruski, nemški in avstrijski vojski in so prišle do povojnega rezultata za Rusijo. V vojni, v kateri bi se Nemčija in Avstrija bojevali z Rusijo, se nemajo Rusi bati bojujočih se sosedov. Razven silne in dobro organizovane vojske, ki se opira na jako močne trdnjave, ima Rusija v narodu svojem, sto milijonov duš broječem, neizcrpljive vire, katerih nemajo sosedi. Pisec polaga posebno važnost na to, da v Rusiji vlada jeden duh, in ni toliko različnih sap, kakor v Nemčiji in Avstriji. Rusija ima jedin ruski narod, v Nemčiji so pa Prusi, Bavarci, Saksonci. Velicega pomena je pa tudi to, da Rusija nema točke, kjer bi jej mogel zadati sovražnik odločen udarec. Nemčija in Avstro-Ogerska pa imata več tacih točk. Sovražnik, ki bi potolkel avstrijsko in nemško vojsko in vzjel prestolnici teh držav, bi se mogel zmatrati zmagovalcem. Odpor Rusije bi pa bil tako velik, da bi tudi v podobnem slučaju njena sila ne bila uničena, kakor je pokazala skušnja. Plamen vojske bi dosegel le mejne kraje ruske, kmalu bi se pa vojevanje premaknilo na zapad, kjer bi se dalje razvilo.

Papeževa enciklika o socijalnem vprašanju.

Znano je, da se papež Lev XIII. mnogo bavi tudi s socijalnim vprašanjem in to ne le s cerkvenega stališča. Sedaj je izdelal o tem vprašanju encikliko, katera se bode v kratkem objavila. Enciklika ima tri dele: zgodovinski, modroslovni in praktični. O poslednjem se posebno naglašja, da ljudstvo boža zaradi tega, ker se premoženje kopiči v nemnogih rokah. Priporoča državam, da delajo na to, da se bode premoženje zopet pravičnejše razdeljevalo. Priznati se mora, da je misel jako dobra, ali težko izvedljiva.

Sprememba ministerstva na Španjskem.

Liberalno ministerstvo na Španjskem baje ni palo zaradi nerednosti pri mestni upravi v Madridu, temveč ker je pri kraljici zgubilo zaupanje. Kraljica regentinja je videla, da se Sagasta vzdržuje s tem, da dovoljuje vedno večje koncesije republikanski stranki. S tem so se pa vedno bolj spodmikale tla monarhiji. Kraljica je zatorej sklenila, poklicati konservativce, ki bodo bolje znali varovati monarhična načela.

Misijoni v Afriki.

Major Wissmann se je izrekel, da so katoliški misijoni v Afriki mnogo boljši, nego protestantski. Katoliški uče domačince najprej delati, potem še le moliti, protestantski pa najprej moliti, potem še le delati. Zaradi tega so pa uspehi francoskih misijonarjev večji, nego nemških in angleških. Protestantiskim cerkvenim oblastvom sodba Wissmannova malo ugaja, toda ugovarjati jej ne morejo, ker je resnična.

„in kdor zna kombinovati, in sicer dobro kombinovati, ta more govoriti tako, kakor sem ravnokar govoril jaz.“

„Čitaj torej.“

Da gospa svétnikova ni hotela sama čitati, temu je bilo uzrok, ker ni imela pri roki očal. Vrh tega čitala je samo nemške črke.

„Leokadija“, povzel je gospod svétnik, mesto da bi čital, „gotovo poznaš že iz mojega pripovedovanja starega prijatelja mojega Jeremijo Šrouba.“

„Dobro ga poznam; saj sem ti morala vedno praviti, da nikar ne govori o njegovih neumnostih vpričo Julike“, odgovori Leokadija nepotrpežljivo.

„No vidiš“, očita jej gospod svétnik, „to ni bilo prav. Saj ni bilo tako hudo, samo —“

„Ali že zopet začenaš? Molči in beri.“

„No dobro.“ Gospod svétnik se nasmeje. „Dobro pazi“, pravi, a to bi si bil lahko prihranil, kajti gospa svetnikova je bila poosebljena pozornost, kar pa zopet ni nič čudnega.

Gospod svétnik čita:

„Dragi Fran! Najdražji prijatelj mladosti moje! Z veliko prošnjo obračam se k Tebi. Kakor veš, imam sina Karla, izvrsten dečák, tih, a malo trapast. To me žali. Zaradi tega sem sklenil, po-

Novo življenje v Kitaji.

Kitajska vlada baje namerava graditi novo železnico iz Pekinga daleč v Mandžurijo. Posebno pa Kitajci hitro pomnožujejo vojno silo. Vojska se preustroja po evropskem uzorci, vežbajo jo evropski instruktorji, snujejo se vojaške akademije, grade nove trdnjave, železnice itd. Kitajce še posebno pri tem spodbujajo Nemci in Angleži. Vsekako hočejo v Kitaji vzgojiti nevarno nasprotnico Rusiji. To se jim deloma utegne posrečiti. Ruski list „Novoje Vremja“ je že pred dvanajstimi leti rusko vlado opozarjal, da v Kitaji ne bode ostalo vedno vse pri starem, temveč da to državo utegne prešiniti ves nov duh ter bode še nevarna Rusiji.

Dopisi.

Iz Zagreba 7. julija. (Pakraški vladika Miron Nikolić.) Pred nekaterimi dnevi imela je stolica trojedne kraljevine posebno čast, videti prvi pot v sredini svoji odličnega gosta, novoposvečenega Pakraškega vladika, milostljivega gospoda Mirona Nikolića, katerega je bila sinoda izbrala že proti koncu 1888. leta in ga cesar potrdil, pa je zaradi nagle smrti bivšega patrijarha Andjelića mogel biti posvečen še le pred jednim mesecem po patrijarhu Brankoviću.

Potem je bila prva skrb novemu vladiki, da potuje v Zagreb, da opravi kanonično visitacijo ondašnje pravoslavne župnije in spozna odličnjake prestolnice naše. Vladika je bil naznanil svoj prihod na 3. dan t. m. popoldne in srbska pravoslavna občina poslala mu je do Siska naproti dva svoja člana, odbornika gg. Gavelo in Bastaića, dočim ga je na kolodvoru čakal ves cerkveni odbor in mestni župan dr. Amruš. Ko je vlak pridrdral in vladika izstopil na peron, pozdravi ga prisrčno mestni župan naglašujoč, da je vladika, vršeč svoj vzvišeni poklic, prišel mej narod, da propoveduje evangelije sloge in ljubezni, priporočujoč stolno mesto in prebivalstvo ljubezni in naklonjenosti njegovi. Vladika je očividno, prijetno iznenaden, se zahvalil županu, zagotavljaljoč svojo ljubezen do Zagrebskega mesta, katera ljubezen bode od sedaj vedno silnejša in intenzivnejša. Prišedšega v čakalnico I. razreda pozdravi predsednik cerkvene občine g. Milan Stanković na čelu celokupnega odbora, vladika se pa prijazno zahvali. Vladika se je potem pogovarjal z vsakim posamičnikom. Vsekoliče pozdrave in vladikične odzdrave spremljali so burni „Živio vladika!“

Po tem se odpelje v mesto v družbi županovi v spremstvu mnogih drugih kočij, in to do pravoslavne cerkve, pri kateri se je bilo zbrala nepregledna množina naroda od Ilice na jedni do Preradovićeve ulice na drugi strani. Mej zvonjenjem zvonov vsprejmeta vladiko župnik Ambrozije Pavlović i profesor-katehet Petrović v cerkvenih ornatih in ga v procesiji uvedeta v cerkev, kjer je na koru srbsko cerkveno pevsko društvo milozvočno pelo primerno pesem, dokler je vladika tiho k Bogu molil; potem ga pa župnik v imenu verne čede pozdravi, vladika pa z lepo besedo utrjuje prisotne v veri in mejsebojni ljubezni, ter se potem ravno tako v sprevodu napoti v bivališče, prirejeno mu v palači cerkvene občine tik cerkve.

Vladika je jako simpatična prikazen. Njegov govor je prijazen in prepričevalen.

slati ga za nekaj časa v Prago, da se malo obrusi, ako že ni prepozno. Tebe pa prosim, da bi ga vsprejel v svojo hišo. Prišel bode isti dan, ko dobiš to pismo, in nadejam se, da bodeš skrbel zanj po očetovski. Z izdatki ne štedi, vse ti z veseljem povrnem, kar boš potrošil.

Izroči moje pozdrave dragi soprogi svoji. Tebe pa poljubljuje Tvoj iskreni prijatelj Jeremija Šroub.“

Prečital je ter zmagoslavno dostavil: „No, kaj praviš na to?“

„Le naprej“, sili gospa svétnikova nepotrpežljivo.

„Zakaj naprej?“

„Beri naprej.“

„Kaj naj berem?“

„To pismo.“

„Saj sem je že prebral.“

„Prebral?“ začudi se Leokadija. „A kje stoji zapisano, da se Julika morebiti kmalu omoži?“

„Zapisano?“ pojašnjuje gospod svétnik. „Nikjer! — Leokadija, ali me ne umeješ?“

„Aba, ti bi morebiti rad ta dva mladiča —“ Gospod svétnik zamežika, nabere ustne ter dvigne kazelec desne roke. To je storil vselej, kadar je hotel reči: „To se umeje.“

Zvečer malo pred deveto uro priredi mu srbsko pevsko društvo bakljado s petjem. Lampijoni imeli so podobo svetilnic, bili so tribojni, rudečemo-ro-beli, z vspešnim barv, kakor je na hrvatske in srbske trobojnice, in ko sem to gledal, spomnil sem se na hudo nasprotje mej Hrvat in Srbi. Vsi imamo jedno domovino, jeden jezik, jedne običaje, pa borimo se mej seboj na korist in veselje raznim našim sovražnikom. Povodom serenade zbralo se je na tisoče naroda, in ko so odpeli: „Crnogorac Crnogorki“ i „Kolo narodnih pjesama“, ploskalo se je z vseh strani in vladiki „živio“ klicalo. Tu so bili zbrani Hrvati in Srbi, pa vsi so jednako nautušeno ploskali in klicali. Vse je jednako očarala narodna pesem.

Drugi dan je pohodil vladika vse odličnjake in korporacije, v soboto so mu pa vrnil pohode: ban, kardinal, župan, zastopnik odsotnega generala in prvostolni kapitel po kanonikih preč. gg. Horvatu in Orevci.

V nedeljo opravil je ob 9. uri slovesno službo božjo v župnijske cerkvi, potem pa posvetil v dčjakona meniha Gedeona iz Lepovinskega samostana pri Križevcih. To je bil jako redek dogodek za pravoslavne brate v Zagrebu, in zatorej ni čuda, da je cerkev bila prenapolnjena, a verjemite mi, ko bi bila cerkev petkrat večja, še bi bilo dubkom polna. Mnogi so se morali vrniti, ker je bila cerkev prepolna. Vladika opravil je sveto opravilo z mnogobrojno asistencijo, a srbsko pevsko društvo je divno pelo. Ko je pelo „Oče naš“, je nas kar elektrizovalo, skoro smo mislili, da se je povrnil nakrat Slavjanski. Rekel je jeden pri meni sedečih: „Ni čuda, da Srbi in pravoslavni sploh nemajo v cerkvi orgelj, ko je njih petje tako divno, božanstveno. Nautušeni, zadovoljni in blaženi ostavili smo pravoslavno cerkev po dovršeni službi božji.“

V soboto bil je vladika Miron gost barona Živkovića, v nedeljo je pa dal predsednik cerkvene občine Milan Stanković svečan obed v čast vladiki, ki se je začel ob dveh in končal ob sedmih zvečer. Bilo je trideset gostov, mej njimi predsednik stola sedmorice, župan dr. Amruš, nadžupan Sieber, zastopnika prvostolnega kapitlja kanonika Horvat in Vrevc, baron Živković odbor cerkvene občine, župnik Ambrozije, pravoslavni dekan Steković iz Belovara, iguman Lepavinskega samostana, katehet Petrović in drugi.

Svečanostni povod, ljubeznivo občevanje vladike in domačince in odbrani gostje so učinili, da je bilo društvo jako animirano. Napitnice obedodajatelja, vladike, župana dr. Amruša, barona Živkovića in „Srbobranovega“ urednika Pavla Juvanovića vzbudile so veliko nautušenje, ali največjo nautušenost je pa vzbudila zdravica kanonika lektorja Horvata vladiku Mironu.

Prečastiti kanonik priporočal je slogo in ljubezen mej jednokrvnimi brati in rekel: „Vse nam je jedno in isto, Bog, Jesus in cerkev, samo dva različna obreda sta, pa ko smo jedini in isti, spoštujemo se, ljubimo se, pomagajmo drug drugemu, kakor nam zapoveduje sveta vera in cerkev.“ Napitnica gospoda Horvata pretresla je vse prisotne, in kakor mi pripovedujejo danes, o tej napitnici se govori po vsem mestu. Vsi se strinjajo s tem, da

Gospa svétnikova se zamisli, gospod soprog pa se zmagoslavno smehljá.

„Ali Zvoníček“, izpregovori naposled ona, „kak mora biti ta človek, ko njegov lastni oče pravi, da je trapast? Sicer nič ne škodi, ako je soprog malo trapast“, — pristavi ter se po strani ozre na gospoda svétnika, ki pa se za to niti zmenil ni, iz česar se dá sklepati, da je Leokadija govorila iz lastne skušnje.

„Kaj neki misliš“, seže jej v besedo, „on ni trapast. Oče je moder, razumen človek, in otrok se vrže zmirom po očetu; to vidiš na naši prebrisani in okretni Juliki.“

Ta dokaz na gospo svétnikovo ni prav nič uplival, zato mi ni mogoče povedati, ga je li imela za resnico ali ne.

„Kaj pa“, pravi čez nekaj časa, „ako Julika ne bode hotela? Meni se zdi, da jej tisti mladič z leda še zmirom roji po glavi.“

„Kakšen mladič?“ vpraša gospod Zvoníček začuden. Gospod svétnik je to gotovo pozabil, kar pri takem starem gospodu zopet ni nič čudnega.

Leokadija mu to takoj pové.

(Dalje prih.)

treba samo gledati, da se ljubezen in mejsebojno zaupanje vzdrži, potem pa ne bode nasprotovanja in razporov, kar bode v srečo in korist obema narodoma.

Danes ob 11. uri dopoldne je odpotoval vladika Miron s Siškim vlakom. Na kolodvor so ga spremili cerkveni odbor, župan, duhovništvo in mnogo častiteljev. Bog daj, da se srečen povrne v svojo residenco, in da bode zdrav deloval mnogo let v korist in slavo cerkve in narodnosti obeh plemen.

Iz Borovnice 8. julija. [Izv. dop.] V naši inace tako mirni vasi zdaj kar vre. Za vsakim oglom čaka jih po nekoliko z „loparji“; „logični“ gospodje si ne upajo drugače izpod strehe, nego z nabasanimi samokresi; „logične“ naše gospe napravile so si za svojimi ognjišči iz loncev, ren in burkelj trdne barikade, ali pa kuhajo smolo in žveplo, s katerima produktoma svojih možgan je neki tukajšnji dopisovalec preplaval vso vas; — tuji bojé se v hiše, temveč si raje oddahnejo izven vasi pod kako senco, in kdor nema orožja, plazi se po vseh štirih, da ga kdo ne zadene. Jedino primirje imamo v nedeljo mej veliko mašo. Tu sme vsakdo v cerkev, v katero koli „izbo“ hoče, (po dobroti omenjenega dopisovalca imamo namreč zdaj cerkev razdeljeno v „izbe“, kak napredek!). Tu je naš glavni „tabor“, tu se menimo, koliko je mrtvih bilo mej tednom itd. Le sedaj pa sedaj kdo zbeži iz „izbe“... najbrže smo ga motili v njegovem proračunu za bodoči teden pri „teh slabih časih, velikih stroških in groznih frónkih.“ Samo nekdo se oblastno vede na vasi: tu opazuje, je li ta doma, ondu vleče na ušesa, kaj govoré ljudje mej seboj, zdaj voha, potem pa lice-meri ter se dela, kakor ne bi znal šteti do pet (in vender zna že do stol) Ko pa je izvedel, kar treba za jeden dopis, pa hajd domov, pomočit kurje svoje però v žolč ter poslat novo izvestje na vse strani, češ, Borovnica naj se vender malo oslavi pred svetom!...

Tako ste si gotovo naslikali položaj v Borovnici, g. urednik, če ste bili tako nesrečni in ste čitali v „Miru“, „Edinosti“ in — seveda — v „Slovenici“ dopise odtod. No, ravno takó hudó ni, čeprav mnogoterega izmeja nas „logičnih“ samega smeja po trebuhu ščiplje. Kdo bo odgovarjal takim neslanostim, kakeršne kuje gospod —!— v svoji „domači kovačnici“, (kar mu radi verjamemo, saj delo kaže mojstra-skazo)? Kdo mu bo kratil njegovo slavohelepe biti spretni dopisovalec? Toda, ker brezobzirnost in hudomušnost tega gospodiča res že presega vse meje, da stvari, ki naj bi ostale v vasi, če so že resnične ali ne, razpravlja v listih „Mir“ in „Edinost“, sicer vzvišenih nad vsprejemanjem takih tihotapnih dopisov, — ne moremo skoraj molčati. G. —!— menda pozna razmere v našem bralnem društvu in odnošaje mej vaščani in uradniki na kolodvoru že delj časa, torej vé, da imamo po jeden nemški list že mnogo let. In vender mu je še le letos padlo na um, naj to spravi mej svet. Zakaj tega ni omenjal pri obnem zboru? A njemu nekaj drugega žge drob in osrčje, — to, da on ni „pravak“, da on ne zajema z veliko žlico, da on nima prvih goslij v rokah! Ali za Boga, gospodine, saj mi volimo svoj odbor, saj naš g. predsednik ni samosilnik, zakaj Vi ne kandidujete, zakaj ne pravite članom: „slišite, jaz bi tudi rad, da bi Vi enkrat tako plesali, kakor Vam bodem jaz godel!“ O, Sie Schlaucherl! Vi predobro znate, da smo preizkušeni, da bi Vam dali prvo besedo. Ali pa g. —!— ni član? Morda zato ne, ker nima društvo poštenih slovenskih listov? Kaj li „Slovenski Narod“, „Edinost“, „Mir“, „Dom in Svet“ itd. niso pošteni listi? Se li njegovo srce protivi čitati take časnike? Potem Vas milujemo, g. —!—, in le svetujemo, naročite si toliko „Slovenec“ in „Domoljubov“, da bode te utonili v njunih vodenih člankih, nas pa pustite na miru.

Seveda, g. —!— je le na tem, da zopet razburi našo vas, ki se je komaj malo oddahnila od nasprotstev. Zakaj sicer napada tako podlim in zavratnim načinom ljudi, katerih značaj in poštenje pozna vsa vas v najlepši luči? Zakaj ne stopi g. —!— pred nje in jim naravnost ne pove svojih črnih mislij? A, kaj pa še, to bi bilo prepošteno, premoško, kaj ne da? Zato pa od zadej po njih, spredaj ližimo, zadej pa praskajmo in pikajmo, grdimó in blatimo, saj nam potem ne more nič, in § 19. tisk. zak. je tako prôžen! O Vi — poštenjakovič! Toda dovelj že besedij! Le dopisujte naprej, gospodine —!—, nekoliko slovenskih listov Vam je še na razpolago, skrivajte se, vohunite, „slavite“

našo vas po svoje, kažite svetu svoj bistri um in svojo „logiko“ ter ga zabavajte s svojimi bedastostmi, — počasi Vas bode že minolo, in vsedli se bode na svoje lavorike. Morda Vas še utegnemo izvoliti častnim urednikom vaše „cronique scandaleuse.“ Nikar naj Vas ne moti to, da ste imeli dosedaj tu in povsod tako strašansko smolo s svojimi poročili in da se tu splošno obsoja Vaše netaktno in tihotapno najmanj pa častno početje. Počasi se Vas bode mo že še privadili, saj smo se tudi blata o dežji... To je naša prva in zadnja beseda, v bodoče nas bode vodil rek: „ne bori se z dimnikarjem, da se sam ne očrniš!“ —e—

Domače stvari.

— (Vladika Strossmayer) peljal se je včeraj čez Zidanmost v Rogatec, kjer ostane, kakor druga leta, dlje časa.

— (Nadvojvodinja Štefaniya) pride, kakor se listom poroča, prihodnjo jesen v Miramar, kjer namerava ostati čez zimo.

— (V učiteljstvu srednjih šol) zvršile so se velike premembe. Gospod Gauč premestil je 70 profesorjev, 10 začasnih učiteljev in 76 suplentov (mej ujimi 4 učitelji veronauka) imenovanih je pravimi, 17 suplentov začasnimi učitelji. S tem imenovanja še neso završena, ker se bode v avgustu podelilo še kacij 30 učnih mest.

— (Šubičeva slika sv. Cirila in Metoda,) o kateri smo oni dan poročali, razstavljen je od danes naprej v prodajalnici tukajšnjega trgovca g. Frana Kollmana, na kar opozarjamo slavno občinstvo.

— (Sokolski večer,) ki ga je priredilo društvo „Sokol“ včeraj na čast svojemu starosti g. Ivanu Hribarju, častnemu meščanu Ljubljanskemu v prostorih čitalniške restavracije, kazal je sijajno, koliko simpatij uživata v krogih Ljubljanskih domoljubov slavljene in slavitelj. Zbralo se je mnogobrojno, elegantno občinstvo in posebno mnogo tudi narodnih dam. Reditelja gg. Hanuš in Dečman smeta se ponášati z izbornim uspehom tega večera. Prvi pozdravil je navzočno občinstvo reditelj inženier Hanuš, povdarja je veselje, katero ima društvo, videč tako odlikovanega z največjo častjo, ki jo mestni zastop more komu podeliti, ljubljene svojega starosta. V istem zmislu govoril je potem g. kontrolor Trstenjak ter navajal mnoge zasluge za narodnost, katere si je pridobil odlikovani starosta na vseh poljih narodnega delovanja. Slavljene, g. Hribar, odgovarjal je, zahvalivši se, ter povdarjal, da je storil le svojo narodno dolžnost, a misli, da tacega odlikovanja ni zaslužil. Tej skromnosti pa ni pritrjevalo občinstvo, kateremu so dobro znane zasluge g. Hribarja za odločno narodno delovanje. Čitalniški pevski zbor pod vodstvom g. Gerbiča razveselil nas je s tremi prav izvrstno petimi zbori, kateri so našli živahno odobravanje. Peli so se prav precizno in so se še posebno odlikovali upleteni solo-kvarteti, kakor po svežosti glasov, tako po finem izvrševanju. Vojaška godba svirala je vse točke z navadno dovršenostjo, a posebno priznanje pridobile so si štiri slovanske točke vsprejete, kar je čisto naravno. Došlo je tudi več telegramov, katere je prečital g. Trstenjak, ter povdarjal, koliko simpatij uživa slavljene tudi zunaj Ljubljane. Iz Celja došel je kot odposlanec snujočega se „Celjskega Sokola“, g. dr. Dominkuš ml., ter nazdravljaj sokolstvu, ki bode skoraj tudi v Celji stopilo v življenje. Govor bil je odobravan z burnimi „živio“-klici. Gosp. dr. Triller nazdravil je ideji odločnosti sokolstva ter mestnemu zboru, ki je tako odlikoval zastopnika te ideje, a zahvalil se je g. dr. vitez Bleiweis v imenu kluba mestnih odbornikov. S tem bil je končan program, a občinstvo ostalo je še dalj časa zbrano, in je bilo splošno mnenje, da je „Sokol“ dostojno praznoval odlikovanje svojega staroste.

— (V Ljutomeru) umrl je dne 8. julija g. J. Janz, c. kr. davčni nadzornik v Radgoni, ki je prej služboval v Ljutomeru in v Brežicah.

— (Iz Pulja) se nam piše: V naše čitalnice obnem zboru dne 6. t. m. izvoljeni odbor sestavljen je isti dan tako: Predsednik gosp. Viljem Grum, podpredsednik gosp. Ivan Petrič, tajnik gosp. Marko Bole, denarničar g. Matej Fajdiga.

— (Vabilo k II. društveni cestni dirki kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“) v nedeljo dné 13. julija 1890 na cestni progi pred Vrhniko. Vspored: 1. Odhod biciklistov

iz društvene dvorane točno ob polu 11. uri. 2. Prihod na Vrhniko ob 12. uri. 3. Dirka mej 1. in 2. uro, in sicer: a) 5 kilometrov daljine z 2 dobitkoma (od km 14:3—19:3); b) 10 kilometrov daljine z 2 dobitkoma (od km 19:3—14:3 in nazaj). 4. Razdelitev daril, določenih od razsojevalnega odbora. 5. Ob 3. uri skupni obed v čitalnični restavraciji. 6. Koncert z nastopnim vspešnim: 1. Koračnica. 2. Novosad: „Des Kriegers Heimkehr“, ouvertura. 3. Vogel: „Glas domovinski“, zbor. 4. Gleisner: „Friedenspalmen“, valček. 5. Bach: „Nachruf an C. M. Weber“, fantazija. 6. Škraup: „Večerna“, kvartet. 7. Gleisner: „Aus der Ferne“, polka mazurka. 8. Jungmann: „Aufbruch zur Jagd“. 9. Ipavec: „Danici“, zbor, bariton-solo, poje gospod Avgust Pucihar. 10. Horny: „Tombola“, polka frančiške. 11. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, zbor. 12. Scherenzel: „Venec slovenskih pesmij“. 13. Donizetti: „Souvenir de Belini“, ouvertura. 14. Ipavec: „Prošnja“, kvintet, tenor-solo poje gosp. Přibil. 15. Ziehrer: „Natusänger“, valček. 16. Ipavec: „Domovina“, pesen. 17. Lesinski: „Tam gdje stoji“, kvartet. 18. Gleisner: „Im Fluge“, polka hitra. 7. Ples v čitalnični dvorani. Pri obedu, koncertu in plesu svira vojaška godba domačega pešpolka baron Kuhn. Pri koncertu sodeluje iz posebne prijaznosti oddelek slav. pevskega zbora Ljubljanske čitalnice. Dirka vrši se tudi pri neugodnem vremenu. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje biciklističnega sporta odbor.

— (Iz Celovca:) Govori se, da bode tukajšnji pešpolk zaradi poslednjih dogodkov premeščen, in sicer v Pulj.

— (Pro Patria.) Omenili smo predvčeraj na kratko o delovanju tega nam isto tako opasnega društva, kakor je nemški „Schulverein“, ker si podajata roki pri raznarodovanju slovenske dece. Bilo nam je še dostaviti poročilo o demonstracijah, ki so se vršile pri zadnjem zborovanju tega društva v Tridentu. Niti avstrijske zastave niso hoteli razobesiti, raji opustili so vse okrašenje. Tržaška „Edinost“ v uvodnem članku obširno poroča o tem zborovanju, ter posebno dobro zavrača ultraitalijanskega „Indipendente“ bombastično proslavljanje italijanstva in javkanje o slovanskem viharju (uragano slavo), ki bije ob Italijanov pleče. Večje laži pač še ni nikdo izrekel! Če Slovan pridobiva z mučnim delovanjem svoje pravice prav v homeopatičnih dozah, to je gospodovanja navajenim nasprotnikom že vihar! Kaj bi še le bilo, da se nam res dadó iste pravice, kakor jih uživajo oni? To bi bil najmanje vesoljni potop ali pa konec sveta! In vsem tacim od dne do dne se ponavljajočim laškim demonstracijam nasproti ne zgodi se nič. Prehaja se preko njih na dnevni red. Prav dobro pravi tedaj „Edinost“ na konci svojega omenjenega članka: „In kako se postopa v enakih slučajih z nami Slovani? Kako pazijo na nas! Nikoli ne moremo prav storiti: ako izražamo avstrijska svoja čustva glasno, smo hinavci, ako pa bi tega ne storili, označilo bi se nas takoj za veleizdajce. Nekje v Tržaški okolici se je bilo celo prigodilo, da so nekoč organi javnega reda nadlegovali slovenske izletnike, ker so peli cesarsko pesem. Nesramnega preziranja naše države in naše vladarske hiše od strani Italijanov pa nikdo ne opazi, nikdo se ob nje ne izpodtika. In vender bi naši vladni organi lahko izvajali prepotrebno moralo iz dogodkov pri obnem zboru Pro Patrie v Tridentu!“

— (Slavnost sv. Cirila in Metoda v Rojanu.) Kakor na slov. šoli pri Sv. Jakobu v Trstu, isto tako slavil se je praznik slovanskih blagovestnikov tudi v otroškem vrtu v Rojann. Predvečer bili so prostori razsvetljeni in primerno nkrašeni, nad njimi pa je plapolala slovenska trobojnica. Udeležilo se je kacij 55 otročičev, katerih matere so bile skoro vse navzočne, kakor tudi več rodoljubov. Predsednik podružnice g. D. Martelanc razkladal je navzočnim pomen slavnosti, posebno z ozirom na slovenstvo in skupno slovanstvo, ter vzgojo na narodni podlagi. Po govoru vršil se je vspešni: petje, deklamacije, dvogovori, končal pa se s cesarsko pesmijo. Otroci bili so potem obdarovani s sadjem in sladčicami. Presrečno nas veseli videti to veselo gibanje, katero je prvi korak, da se reši toliko naše slovanske dece, katero so nam dozdej potujčevale laške šole in je bila za nas izgubljena.

— (Poškodovanje gozda.) Vsakdanji obiskovalci spodnjega Rožnika tožijo nam o poškodovanju gozda, katero je videti pogosto. Kar cele

